

Filipai

Polo'a Lomu kumate nofi nopi mai'neno
 Filipai kumate mai'ne'a Yisasi ke afi'a apaipafi
 male'naya vaya'aite mani avo kano apami'ne.
 Yisasi'a aka fali'neapati hetino ko'ku'napi
 haitekeno Polo'a 30'a kafu akeva mai'neno
 Filipai ke kamale'ne.

¹ Nakaeya Polo'na Timoti'ae la'akaeya
 Yisasi Kalaisi ali'ya ve'kala'mokita'a Filipai
 kumate mai'netapa Yisasi Kalaisi'a lakaeyate
 hulate'nea ke afitapa lapaipafi male'naya
 vaya'ae lapa'kaeyate kava hulapate'naya vaya'ae
 apa'kaeya apaya nehaya vaya'ae avo kata'a
 nelapamu'ae.

² Anumaya Koti Afotimo'ae Anumayati Yisasi
 Kalaisi'ae vaya ali'ana kayone hu ya'ae lapaipa
 falu lahapaisea ya'ae lapamisa'ae.

Polo'a Anumayamofe ke huno amuse hune'ate.

³⁻⁴ Mi'ko afina lapa'kaeyafe nakesa affi
 nehu'na Anumaya Koti'nimoteka lapa'kaeyafe
 amuse hune'ate'na ke hu'na affine'koe.

⁵ Lapa'kaeya hokote afina Yisasi'a lakaeyate
 hulate'nea kanale ke afi'naya afina aepa
 hetapa nakaeya'ae lo'katapa ani ke vaya
 hapa'nepaitapa naha'ma'naya yafe lusiya hu'na
 amuse nehu'na lapa'kaeyafe Anumayamoteka
 ke hu'na affine'koe.

6 Nakaeya aka afi'noe Anumaya Koti'a lapaipafi kanale ali'ya'a aepa heno ani ali'ya alime alime ne'visikeno Yisasi Kalaisi eteno esea afina ani ali'ya avaya akaiye. **7** He lapa'kaeya naipafi mai'nake'na lapa'kaeyafe nakesa ne'afua nakesamo'a kanale'ya huno natea kate ne've. Lapa'kaeya nakaeya'ae Anumaya Koti vaya alino kayone hulate'nea ya ne'aluna'maki ani vaya alino kayone hulate'nea ya'mo'a nofi nopi mai'noa afina'ae Yisasi'a hulate'nea yafe ke hapa'nepauva afina'ae naya hu'ne. **8** Anumaya Koti aulakale lamake nehoe Yisasi Kalaisi'a hau ayamopafati nehaiya ya naipafi hane'nea yafe lapa'kaeya lapa'kesoa yafe lusiya huno ne'nahaiye.

9-10 Mi'ko afina Anumayamoteka ke hu'na afikekefena make hu'na afine'koe "Lapa'kaeya mi'ko ya kanale hutapa alitapa fa'ko fa'ka nehutapa lahapau lapayamopafati nelahapaiya yatapimo'a ala hise. Ala huteno kanale lapaipa lapa'kesa hane'nisiketapa mi'ko ya ne'aketapa 'Kanale yapi hao'otake yapi.' hute-tapa ani ya afitapa fa'ko hutapa afisune hutapaena Yisasi Kalaisi eteno esea afina lapaipamo'a yave yave'ake hu'nisiketapa mi'ko vaya'ai apaulakale hao'otake yatapi o'malesea vaya maisae." hu'nae afine'koe. **11** "Yisasi Kalaisiteka lapa'kaeya alakepa au'ava kava hu'naya ya alino fole ai'nikeno ani au'ava yatapimo'a lapaipafi havaitesike'a akete'a Anumaya Kotife hu'a amuse hute'a aki ali'a asaka hisae." hu'nae Anumayamoteka ke hu'na afine'koe.

Polo'a nofi nopi mai'nea ya'mo'a mako'ae

vaya'moki Yisasi ke ne'afe.

¹² Nepu nasakitapa afisae hu'nae nehoe. Nakaeyate va'yi hu'nea kana ya'mo'a "Yisasi ke atale'ka ani ke mako'ae oho." huno hunate'nea'maki alu kumate kumate vaya'aife Yisasi'a lakaeyate eno fali'nea yafe kanale ke'amo'a mako'ae uneno hu'ne. ¹³ Uneno nehike'a Sisa'a ala kamani kava ve'kamo note ne'yakaiya ati vaya'moki'ae mi'ko vaya'moki'ae nakaeyafe inake hu'a hae "Yisasi a'kame male'nea yafe nofi nopi mai'ne." hu'a afi'nae. ¹⁴ Afi'nake'a Yisasina apaipa ami'naya nepu nasaki nofi nopi mai'noa yafe lusiya hu'a Anumayamoteka lo'kiya vai'a koli apaipa o'kali'a Anumaya Koti ke mako'ae hu'a lo'kiya vai'a hapa'nepaiye.

¹⁵ Hapa'nepaiya'maki mako'amoki inake hu'a nehiae "Nakimo'a haisike'na naki hane'nea ve'ka maisoa yafene." nehu'a nakaeya Polo'na naki ali'a haviya hukefe Kalaisi ke hapa'nepaike'a mako'amoki kanale apaipa apa'kesa ne'afi'a naya hukefe Kalaisi ke hapa'nepaiye. ¹⁶⁻¹⁷ Ani kanale apaipa apa'kesa'ae vaya'moki nakaeya Yisasi'a lakaeyate eno fali'nea yafe kanale ke hu'na lo'kiya ke nehuke'a natafa hu'a nofi nopi nate'naya yafe afite'a apaipa namite'a Yisasi'a lakaeyate eno fali'nea ke hapa'nepaiya'maki mako vaya'moki apa'kai'api apa'ki ali'a asaka hisaya yafe'ke ameka apa'kuafaleti ani kava nehu'a nakaeya nofi nopi mai'noa kana ya nakaeyafe "Mako'ae kana ya alino maise." hute'a Kalaisi'a lakaeyate eno fali'nea ke hapa'nepaiye. ¹⁸ Ina akufa kava nehaya'maki aote'ya'ae. Mi'ko

hana'nepaiya ke ameka apa'kufaleti kasuke ne-haya ke'ae lamake nehaya ke'ae Kalaisi'a lakaey-ate eno fali'nea ke hapa'nepaiye. Ani yafe lusiya hu'na amuse nehu'na lamake nakaeya mako'ae amuse hukoe.

Polo'a inake nehe “Navamu hane'neanake'na mai'ne'na Kalaisi'ae lo'ka'na maikoe.”

¹⁹ Ako afi'noe lapa'kaeya naya hukefe Anumayamoteka ke hutapa afine'kakeno Yisasi Kalaisi Fate Akufa Avamu'amo'a naya nehea yafe nakufa alino katike. ²⁰ Ina kava hike'na lusiya hu'na name'atiti nehu'na akeva mai'ne'na “Mi'ko Anumaya Koti'a haisea kava hisoe.” hu'na nakesa ne'afi'na mi'ko afina nehoa kava hu'na meni'ae koli ohu'na haekafa maisufi falisufi nehu'na meni hisoa kavateti mi'ko vaya'moki Kalaisi aki ali'a asaka hisae hu'na nakesa ne'afoe. ²¹ Nakaeya ma akufa naipa nakesa ne'afoe. Nayamu'ni hane'nisike'na haekafa maisoana Kalaisi'ae lo'ka'na mai'noanake'na falisoana lusi kanale ya alikoe. ²² Navamu'ni hane'nisike'na ma mopale haekafa maisoana nakaeya alisoa ali'ya'nimo'a kanale'ya huno alaka'a akaya'maki nakaeya hana kate ukoe hu'na afi'na alakepa ohu'noe. ²³⁻²⁴ Lusi kasake'ke nehu'na aole nakesa ne'afoe “Kalaisi'ae u'na maisoana kanale nahaukea'maki lapaya hisoa yafe ma mopale maisoe.” hu'nae nehoe. ²⁵ Ani yafe mako'ke kate nakesa ne'male'na Yisasi'a lakaeyate eno fali'nea ke afitapa lapaipafi male'naya ya'mo'a ala hulapatesiketapa amuse hisaya yafe lapa'kaeya'ae maikoe hu'na afi'na alakepa nehoe. ²⁶ Mai'ne'na lapa'kaeyate ete'na visuketapa naketetapa amuse nehutapa lusiya

hutapa Yisasi Kalaisi aki alitapa asaka hisaya yafe “Ofalikoe.” hu'na nehoe.

Polo'a inake he “Nakaeya'ae mako'ke laipa lakesale mai'neta Yisasi ke hapapaisune.” hu'ne.

²⁷ Hokotetapa ka maletapa utetapa hu yatapifi Kalaisi'a lakaeyate hulate'nea yafe kanale ke lahapapai'nea kemo lapate'nea kava hutapa utetapa nehisake'na u'na lapa'keke alule mai'ne'na lapa'kaeya lapavake'ake afike hisoana lapa'kaeyafe inake hu'a hisae “Mako'ke apaipale mai'ne'a Yisasi'a lakaeyate ako fali'nea ke afi'a apaipafi male'naya ke lo'kiya vai'a atafa hu'ne'a alu vaya hapa'nepaiye.” hu'a hisake'naena nakaeya lusi amusetapi hukoe. ²⁸ Kame ya hunelapate'a “Yisasi ke o'afitapa ataleo.” hu'a hisaya vaya'aife koli'api oheo. Koli'api ohisayana mani aole ya apavelikae. Apa'kaeya akola leke leke nehea atafi visaya ya'ae Anumaya Koti'a akai'a lapa'kaeya lapa'ku lapame alino kati'nea ya'ae apavelikae. ²⁹ Kalaisi ali'ya alisaya yafe Kalaisi'a lakaeyate fali'nea ke Anumaya Koti'a lapaipafi afitapa malesaya lapaipa lapa'kesa ako lapami'nea'maki mako ya'ae ako lapami'ne. Akaeya aki a'naya yafe lapa'kufa lapa'kafu kisea ya alisaya ya'ae lapami'ne. ³⁰ Lapami'nea'maki a'ke'ainaka Yisasi ke hapa'nepai'na Sata'ae la nehuketapa nake'naya'maki “Meni mako'ae ani kava nehe.” hu'a navake nehaketapa mako'ae afi'nae. Lapa'kaeya'ae nakaeya'ae ani ali'yateti Sata'ae makopi la nehune.

2

*Yisasi'a hu'nea kava huta lakufa alita hai
kava ne'ataleta nepu lasaki alita kayone hu ya
apamisune.*

¹ Lapa'kaeya Kalaisi anaka mai'naya yafe lapaipamo'a lo'kiya vaisea ya ako ali'nafi? Akai'a hau ayamopafati nehaiya ya ako alitetapa yuna he'nafi? Akai'a Fate Akufa Avamu'a lapami'niketapa akaeya'ae lo'katapa mai'nafi? Vayatapimokife lahapau hupatetapa kalaki aine'apatafi? ² Ina kava hisayana nakaeya amuse ya'nimo'a ala hisea yafe mako'ke lapaipa lapa'kesale maiyo. Vayatapimokife lahapau lapayamopafati lahapaisiketapa ani kava hu'a lapa'kaeyafe hapaise. Mako'ke lapaipa lapa'kesale maiyo. ³ Lapa'kaitapi lapa'kufae'ke nehutapa lapa'ki alitapa asaka ohutapa mi'ko vaya'aife "Ako nakase'a hai'nae." hutapa nehutapa apa'kaeya apaiya'afi maiyo. ⁴ Lapa'kaitapi yafe'ke lapa'keso o'afitapa alu vaya apaya hisaya ya'ae lapa'keso afeo.

Kalaisi'a akai'a akufa alino ohai'nea yafe Anumaya Koti'a avaleno hanale ate'ne.

⁵ Lapa'kaeya Yisasi Kalaisi'a ne'afea aipa ake-sale maiyo.

⁶⁻⁷ Yisasi Kalaisi'a Anumaya Koti'ae mako'ke akufa avamete mai'na'a'maki Anumaya Koti'ae mako'ke akufa avamete mai au'ava yana Yisasi'a atafa huno maisea akeso o'afino ani au'ava yana ataletekeno ita'amo'a vaya'kana huno vayatafa'kana ve'ka alitekeno afa ali'ya ve'kakana hu'ne.

⁸ Ali'ya ve'kakana hu'nike'a vaya'moki ne'akakeno vayatafa mai'neno akufa alino ohaino vase huno Anumaya Koti ke a'kame maleno maime maime nehaino fali'ne. Afa'a ofali'nea'maki avuya hisifi kava hu'a yofo yosale asaikeno fali'ne. ⁹ Ani kava huno fali'nea yafe Anumaya Koti'a avaleno hanafi asaka huno ateteno mako aki ate'nea akimo'a mi'ko vaya'ai apa'ki apa'kase'ne. ¹⁰ Ani yafe ko'ku'napaka vaya'ae mopale vaya'ae fali'naya vaya'ae Yisasi'ae hu'a akaeyate apale'ya alo a'a akaeya aki ali'a asaka hu'a "Kava hulato." hu'a hukae. ¹¹ Hute'a mi'ko vaya'moki inake hukae "Yisasi Kalaisi'a Anumayati mai'ne." hu'a hukae. Ani ke nehaya yafe Anumaya Koti afotimo aki ali'a asaka hukae.

*Mi'ko vaya'ai folakapi ano ha nelea ya'kana
huta maisune.*

¹²⁻¹³ Nakaeya ne'nahaiya vaya'nimokitapa Yisasi'a ani kava hu'nea yafe afitetapa mi'ko afina na'kame male'naya kava meni'ae ani kava heo. Nakaeya lapa'kaeya'ae mai'ne'na "Heo." hu'na hu'noa ke a'kame male'naya'maki meni lapatale'na u'noa yafe lusiya hutapa ani kava heo. Anumaya Koti'a lapaipafi akaeya haisea kava hisaya lapaipa lapa'kesa lapamiteno ani ya alisaya lo'kiyatapi'ae lapami'ne. Ani yafe lapaipa lapame alino katisea ya alitapa alakepa hisaya yafe koli nehutapa atali atalu nehutapa ali'ya lo'kiya vaitapa aleo.

¹⁴ Mi'ko ali'ya ne'alitapa nesu nasu ke'ae ke vai ya'ae ne'ataletapa ali'ya'ake aleo. ¹⁵ Ani kava hutapa ali'ya alisayana mi'ko vaya'ai apaulakale hao'otake yatapi o'malesikeno lapaipamo'a efe'ake hisiketapa Anumaya Koti mafa'ne mai'netapa mako hao'otake kava ohisakeno alakepa hu'a no'maiya vaya'ae vekano'kano hu'a ne'maiya vaya'ai folakapi'ae mai'netapa akola maike maike hisaya apavamu apamisaya ke hapa'nepaitapa mi'ko mopale vaya'ai folakapi mai'netapa ano ha nelea ya'kana hutapa mai'nae. ¹⁶ Ani kava nehaya yafe Kalaisi'a kake hupatesea afina nakaeya lapa'kaeyafe amuse hulapatete'na inake hukoe "Nayamufa ali'ya lo'kiya vai'na ali'noa ali'ya'mo'a afa ya'kana ohu'niki ako alaka'a va'yi hu'ne." hu'na hukoe.

¹⁷ A'ke'ainaka Anumaya Koti'a amuse hisea yafene hu'a sipi sipi he'a ami'naya'maki meni lapa'kaeyate Yisasi'a hulapate'nea yafe afitapa lapaipafi maletapa lapame atiti haya yafe Anumaya Koti'a ani kava huno amuse hu'ne. A'ke'ainakanofi alakamo li la'ki male'ne'a Anumaya Kotiteka amuse ya ne'amea avamete nakaeya meni Anumayamo ali'ya ne'aloanake'a nahaesake'na falitesukeno kola'ni'amo'a lavite-sike'na ani Anumaya Koti amuse hu'nea ya afitapa lapaipafi male'naya yate la'ki laviseana lapa'kaeyaa'ae amuse hukoe. ¹⁸ Ina kava hisike'na falisoa yafe lapa'kaeyaa nakaeyaa'ae amuse heo.

Polo'a Timotife hu'ne.

¹⁹ Anumayati Yisasi'a haisike'naena aupaka na maite'na Timotina hutesukeno lapa'kaeyate uke.

Uteno'aefena eteno eseana lapa'kaeyafe nahapaisike'na lapa'kaeyafe naipafi afi'na kanale hulapatekauve. ²⁰⁻²¹ Timoti'a akai'ake nakaeya naipa nakesa kali'nea ve'ka mai'neanakeno hau hulapateteno lapaya hukea'maki mi'ko vaya'moki apa'kai'api apa'kufale'ke yakait'e'a Yisasi Kalaisi ali'bate yakai'a alakepa ohu'nae. ²² Yakai'a alakepa ohu'naya'maki Timoti ke lapa'kaeyea ako afi'nae. Ani ve'ka kanale ve'ka mai'neno mafa'neyakamoki afo'apimoki ali'ya ali'a apaya nehaya kava huno Yisasi'a hulate'nea yafe kanale ke hapapauva ali'bate naya huno ali'ne. ²³ Ani yafe nakaeyate mi'ko hunatesaya ya afite'na Timotina makale hutesukeno lapa'kaeyate uke. ²⁴ Ne'visike'na nakaeya visoa ka Anumayamo'a alino hakalo hisike'na ukoe hu'na name atiti nehu'na nakaeyae makale lapa'kaeyate ukoe hu'nae nehoe.

Polo'a Epafalotaitasife hu'ne.

²⁵ Nehoa'maki meni kana Epafalotaitasina hutesukeno lapa'kaeyate vise hu'nae nehoe. Ani ve'ka nakana'nimo'maki nakai'ni nafalu'nimo'aki lo'kata'a makopi mai'neta'a Sata'ae la nehuta'a Yisasi ke hapapai'no'ae. A'ke'ainaka lapa'kaitapi lapa'kile "Polona aya ho." hutapa hutakeno eno naya hu'ne. ²⁶ Naya hu'ne'a'maki akaeya kali ne'alea ke lapa'kaeyea ne'afea yafe aipamo'a kana nehuno lusiya huno lapa'kesea yafe avi nele. ²⁷ Lamake lusi kali aliteno makale ako falikefe hu'ne'a'maki Anumaya Koti'a akaeyafe kalaki aiteteno alino kanale hute'ne. Akaeyafe'ke kalaki

ai'o'ate'nea'maki nakaeyate'ae "Mako kana ya fole o'aise." nehuno kalaki aine'nateno alino kanale hute'ne. ²⁸ Alino kanale hute'niketapa lapa'kaeya etetapa amuse hisaya yafe hutesukeno lapa'kaeyate visea yafe lusiya huno ne'nahaiyanaketapa lapa'kaeya amuse hisakeno kana ne'nahaiya ya hano huke. ²⁹⁻³⁰ Lapa'kaeyate visiketapa Anumayamo'ae lo'kakeno eteno lapami'nea yafe lusi amuse hutapa aki alitapa asaka huteo. Lapa'kaeya naya hukefe haya'maki kanale ohu'nakeno akaeya eno inake he "Navamu'ni'a atafa ohu'na Kalaisi ali'bate'na falisoe." huno lapa'kaeya lapa'kile naya hu'neno makale falisea kava hu'ne. Ina akufa ve'kamo aki alitapa asaka huteo

3

Kalaisi'a hulate'nea yafe afi'a apaipafi male'naya vaya Anumayamo aulakale alakepa vaya mai'nae.

¹ Nepu nasakitapa ke'ni ka'na hano hukefe nehuki afeo. Anumayamo mafa'ne mai'naya yafe lusi amuse heo. Ete'na ani ke kaesoa yafe alaka no'nahaeki ani kemo'a kanale'ya huno lapaya huke. ² Lapa'kaeya mai'naya folakapi hao'otake ali'ya ne'alea vaya'moki afela kalakana kava nehu'a inake hae "Lapa'koya ano'a laka hisuna yafe Anumaya Koti mafa'ne maikae hu'a lapa'kesae." nehaya vayafe maitapa halove hupateo. ³ Lakaeya Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'amoteti Anumaya Koti aki alita asaka nehuna yafe lakaeya Anumaya Kotina alakepa

mafa'ne'a mai'neta Yisasi Kalaisi'a hulate'nea yafe lusiya huta amuse nehuta "Lakaiti lakufaleti kanale kava hu'nona kava'mo'a laya huke." huta lame atiti ohu'nona vaya mai'none.

⁴ Nakaeya nahaisike'naena "Nakai'ni nakufaleti kanale kava hu'noa kava'mo'a naya hu'ne." hu'na name atiti hisoa ka hane'nea'maki ani ke ohukoe. Mako vaya'moki "Lakaeya lakufaleti kanale kava hu'nona kava'mo'a laya hu'ne." hu'a hukaya'maki nakaeya kanale kava hu'noa kava'mo'a ako apa'kase'ne.

⁵ Ita'nimo'a alinateteno naya mako kaya hano huteno naya mako kayati aole'ae mako'ae alea afina maitoke'a nakoyamo ano'a laka hu'nae. Isaleli ve'ka mai'noe. Penisameninofipati mai'noe. Aole Hipalu ke neha'a ve alavela'mokani alinate'na'a yafe Hipalu ke nehoa ve'ka mai'noe. Anumaya Koti ke male male'nea ke a'kame male'na Falasi mono ke ne'afoa ve'ka mai'noe.

⁶ Hokote'na "Anumaya Koti ali'ya ne'alo." hu'na lo'kiya vai'na Yisasife afi'a apaipafi male'naya vaya'ai lusi kayo ne'apamaki'na havi kava hupate'noa'maki Anumaya Koti ke male male'nea ke kanale'ya hu'na a'kame male'noa yafe alakepa ve'ka mai'ne'na mi'ko vaya'ai apaulakale hao'otake ya'ni nakaeyapi o'male'ne.

⁷ Ani akufa kava hu'noa'maki Kalaisi mafa'ne maisoa yafe mi'ko nakai'ni naki ali'na asaka hisoa ya'mo'a afa ya'kana huke hu'na atale'noe.

⁸ Lamake Yisasi Kalaisi'ae lo'ka'na maisoa ya'mo'a mi'ko naki ali'na asaka hisoa ya akase'ne. Mi'ko naki ali'na asaka hisoa ya'mo'a afa ya'kana hu'nike'na atale'na

avayate'na Yisasi Kalaisina ake'na alakepa hisoa yafe mi'ko ya atale'noe. Ani ya'mo'a aifakana nehike'na Kalaisi'ae lo'ka'na maisoa yafe atale'noe.⁹ Atalete'na "Yisasi'ae lo'ka'na maisoe." hu'na nakai'nike ke male male'nea ke'a ali'na o'ataka'na "Kanale'ya hu'na a'kame male'noa yafe alakepa ve'ka mai'noe." hu'na nohoa'maki Kalaisi'a hulate'nea yafe afi'na naipafi male'noa yafe'ke Anumaya Koti'a nakaeyafe "Alakepa ve'ka mai'nane." huno hunate'ne. Yisasi Kalaisi'a hulate'nea yafe afi'a aipaipafi male'naya yateti Anumaya Koti'a "Alakepa ve'ka mai'nane." hulate ya fole ai'ne.¹⁰ Nakaeya mako'ke yafe'ke ne'nahaiye. Ani yana Kalaisina ake'na alakepa hute'na fali'neapati heti'nea lo'kiya'aena afite'na atafa hisoa yafe ne'nahaiye. Akaeya'ae lo'ka'na mako'ke aiyayi hu'na akufa akafu ki'nea ya nakaeya'ae alite'na akaeya'ae mako'ke aiyayi hu'na mi'ko afina nakufamo nahaiya kava ohu'na falisoa yafe ne'nahaiye.¹¹ Ani kava hu'na mai'ne'na fali'nisopati alino hetinatekaiye hu'nae nehoe.

*Anumayamo'a "Male e'ka va'yi hu'ka atalo."
hu'nea kate ukefe Polo'a naku naku huno ne've.*

¹² "Nakaeya ani kanale kava ako hu'noe." hu'na nohoe. "Ani kava ako avaya a'na lusiya hu'na kanale kava'ake nehoa ve'ka mai'noe." hu'na nohoa'maki Yisasi Kalaisi'a akai'a "Mafa'ne'ne." huteno navale'nea yafe "Aleo." hisea ali'ya alikefe nayamufa ne'vale'na Anumayamo'a "Male e'ka va'yi hu'ka atalo." hu'nea kate naku naku hu'na ne'oe.¹³ Nepu nasakitapa "Ani kanale au'ava kava ako hu'noe."

hu'na nohoa'maki mako'ke naku nakesale mai'ne'na a'ke'ainaka mi'ko hu'noa yafe nakesa o'afi'na henaka va'yi hisea yafe nayamufa vale'na naku naku nehoe. ¹⁴ Anumaya Koti'a "Yisasi Kalaisi keleti hanale haikane." huno hike'na lusiya hu'na naku naku nehukeno "Anile u'ka va'yi hu'ka atalo." hu'nea yate va'yi hute'na amuse ya alisoe hu'nae nehoe.

¹⁵ Lakaeya vayatamamoki ne'afea akufa laku lakesa afisune hutaena mani nakaeya lahapapai'noa kava nehuta ani kava hisuna laipa lakesa ne'malesunaketapa lapa'kaeya fate lapa'ku lapa'kesa ne'afisakeno'aefena Anumaya Koti'a ani lapa'ku lapa'kesa alino kate kate huno lapavelike. ¹⁶ Lapavelikea'maki ako ali'nona ya lo'kiya vaita laku lakesafi atafa hisune.

¹⁷ Nepu nasakitapa mi'ko nakaeya nehoa au'ava kava navayo'kayo hutapa ani kava heo. Navayo'kayo hisutapaena nakaeya nehoa au'ava ya navayo'kayo nehaya vaya apa'ketapa aeto heo. ¹⁸ Mi'ko afina ako lahana'nepauva ke meni mako'ae nehukeno naulakafati naunu nelavike'na ani ke lahana'nepauve nesu vaya'moki Kalaisi'a yofo yosale fali'nea ke kame ya hune'ate'a u'e'a nehae. ¹⁹ Ani vaya'moki apa'kai'api apa'kufamo'a haka nehapaiya yafe lusi amuse nehu'a "Ani kava'mo'a Anumaya Kotina akaseno kanale ya nehe." nehu'a apavuya nehea kavafe amuse'a nehu'a mopafi yafe'ke apa'kesa afifi hu'a ne'maiye. Ani akufa kava nehisaya vaya'moki hani kumapi ata leke leke nehea atafi ukae. ²⁰ Ukaya'maki lakaeya ko'ku'napi anaka mai'nonanakeno laku lame

alino kati'nea ve'ka Anumayati Yisasi Kalaisi'a ko'ku'na ataleno elinesea yafe lakesa ne'afita lame atiti huta akeva mai'none. ²¹ Akeva mai'nisunakeno eteno eseana akai'a lo'kiya'aleti mi'ko ya'mo'a Akaeya a'kame malesakeno aiyafi apatesea lo'kiya'aleti lakaeya haviya hu'nea fulu fulu lakufa alino ne'ataleno akaeya ano ha nelea akufakana huno alino hapalatesiketa ani alino hapalatesea lakufa'ae maikune.

4

Mi'ko'amokitapa mako'ke lapa'ku lapa'kesale mai'netapa alakepa kava'ake heo.

¹ Ne'nahaiya nepu nasakitapa naipa nelapami'na lapa'kaeya lapa'kesoa yafe lusiya huno ne'nahaike'na amusetapi nehu'na lapa'kaeyafe vaya hapa'nepai'na lapa'ki ali'na asaka nehoe. Lapa'kaeya ma kava hutapa Anumayatimo'ae lo'katapa lo'kiya vaitapa hetitapa maiyo.

² Lana'kaeya Yuotia'ae Siti'ke'ae amusetani nehuki afi'ao. Anumayatimo'ae lo'ka'netana mako'ke lana'ku lana'kesale mai'ao hu'nae nehoe. ³ Kakaeya nakaeya'ae Anumaya Koti ali'ya lo'kata'a ali'no'a nafaluka ani aole atalana anaya ho. Ani atala'mokani kanale'ya hu'ana nakaeya'ae Kalemeni'ae lo'kata ali'ya ne'aluna vaya'ae Yisasi'a hulate'nea ke hapa'nepauna atalanaki anaya ho. Ani ve a'nemoki apa'ki kamalakeno akola maike maike hisaya apavamu'ae vaya'moki apa'ki kamale'nea avopi ako kamale'ne.

⁴ Mi'ko afina Anumaya'ae lo'katapa mai'naya yafe lusiya hutapa amuse heo. Mako'ae ani ke nehuki amuse heo.

⁵ Mi'ko vaya'aife vase hutapa alakepa kava hupateo. Anumayatimo'a makale'a ako ekefe nehe.

⁶ Ekefe nehiki mako yafe lapa'kesa afitapa lapa o'aitapa Anumaya Kotiteka mi'ko yafe ke hutapa afine'ketapa amuse'kase hune'atetapa afikeo.

⁷ Afikesayana Anumaya Koti'a nelapamea lapaipa falu yana vaya'mokita aepa'a afita alakepa ohukuna'maki mi'ko fate fate kanale falu ya akase'nea falu ya lapamiseana Yisasi Kalaisi'ae lo'katapa mai'nissakeno ani lapaipa falu ya'mo'a lapaipa lapa'kesale kava yakaike.

⁸ Nepu nasakitapa hano hisea ke hukefe hoe. Mani lahapapaisoa yafe lapa'kesa affi hutapa maiyo. Lamake'ake kava'ae alakepa aku akesafati hu'nea au'ava kava'ae alakepa kava'ae honi'ya o'male au'ava'ae lusi amuse hisaya kava'ae mako kava nehisake'a lapa'ki ali'a asaka hisaya kava'ae mi'ko alakepa kava hisaketa "Amuse huta kanale kava nehae." huta hisuna kava'ae hane'nisiketapa ani yafe lapa'kesa affi hutapa maiyo. ⁹ Nakaeya mi'ko ke ali'na lapaya huketapa ali'naya ke'ae mi'ko lahapapauketapa afi'naya kava'ae hu'noketapa ake'naya au'ava kava'ae mi'ko afina ani kava'ke heo. Ina kava hisakeno Anumaya Koti'a laipa falu hu ya nelamea Nenakeno lapa'kaeya'ae lo'kano maike.

Filipai vaya'moki amuse ya Polona ami'naya yafe amuse nehe.

10 Lapa'kaeya etetapa nakaeyafe lapaipa lapa'kesa afifi nehutapa alitapa heti'naya yafe Anumayamoteka lusiya hu'na amuse hune'atoe. Hokotetapa nakaeyafe lapa'kesa afifi hu'naya'maki naha'maesaya katapi o'male'ne.
11 Nakaeya mani ke nehoana mi'ko ya'ni o'male'ne hu'nae nohoa'maki ma akufa yafe afi'noe fate fate kava'mo'a nakaeyate fole ai'nike'na mi'ko yafe naipa afi'na kanale nehoe.
12 Afeno'ni hanesifi o'malesifi kanalene. Ne'ya ne'na namu hu'nisufi naka nelesifi kanalene. Mi'ko ya'ni hane'nisifi o'male'nisifi mi'ko afina'ae mi'ko kumate'ae naipa afi'na kanale nehoe.
13 Kalaisi'a nakaeya naipa nakesa alino lo'kiya vainate'neanake'na akai'a lo'kiya'leti mi'ko kavana af'a hunine.

14 Mi'ko kava af'a hunina'maki lapa'kaeya kanale kava hutapa kana ya'ni'a fole ne'aiyana nakaeya'ae lo'katapa mai'netapa naha'ne'mae.
15 Lapa'kaeya Filipai kumate vaya'mokitapa afi'nae hae afina Yisasi'a hulate'nea yafe Yisasi kanale ke lahapapai'noa afina Masetonia ko atale'na u'noa afina Yisasi ke afi'a apaipafi male'naya vaya'moki naha'ma'a mako ya namike'na o'ali'noa'maki lapa'kaeyatapike ani kava hune'natae. **16** Tesalonai'ka kumate mai'noketapa nesu afina naha'ma'nae.
17 Naha'maesake'na mako ya alisoa yafe ohu'noa'maki lapa'kaeya kanale au'avatapimo'a mako'ae ala hisiketapa nami'naya yate Anumaya Koti'a anona'a lapamise hu'nae nehoe. **18** Nehoa'maki ho'ka nate'nea ya'ae mako ya'ae ako nami'nake'na alukeno namu

hu'ne. Lapa'kaeya amuse ya nami'naya yana Epafalotaitasi'a alineno namike'na ako ali'noe. Ani nami'naya amuse ya'mo'a sipi sipi he'a Anumaya Kotina sala mana ha'a ne'amea amuse ya'kana nehe. Nakaeya nami'naya ya Anumaya Koti'ae ami'nakeno aketeno aipamo'a kanale nehe. ¹⁹ Aipa kanale hu'neanakeno Anumaya Koti'nimo'a akaeya ha nelea ya'afi mi'ko kanale ya'ake male'neapati lapa'kaeya Yisasi Kalaisi'ae lo'katapa mai'nisakeno mako ya ho'ka olapateseana ho'ka lapatesea ya lapamike. ²⁰ Anumaya Koti Afotimo'aketa mi'ko afina lamake huta aki alita asaka hume hume haisune. Lamake.

Atupale ke.

²¹ Yisasi Kalaisi ke afi'a apaipafi male'naya vaya'aife nakaeya mi'ko'a hu'na falu fala hune'apatoe. Ani ya hu'a nakaeya'ae mai'naya nepu lapasaki hu'a falu fala hunelapatae. ²² Yisasi ke afi'a apaipafi male'naya vaya'moki Sisa nopi ali'ya ne'alea vaya'ae afa'a ne'maiya vaya'ae lapa'kaeyafe hu'a falu fala hunelapatae.

²³ Anumayati Yisasi Kalaisi'a vaya alino kayone hu ya'a lapamisikeno lapa'kaeya'ae hanese.

**Anumaya Koti'a Saufa Lami'nea Ke
New Testament in Inoke-Yate**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Inoke-Yate

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source
files dated 29 Jan 2022
0efd25e9-6950-53d1-8fd3-d0e2721ce857